

**PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA
Z CHEMII
W SZKOLE PODSTAWOWEJ NR 28
IM. WINCENTEGO JANASA
W RUDZIE ŚLĄSKIEJ**

**Opracował nauczyciel chemii:
Julita Kłoska**

Nauczanie chemii w Szkole Podstawowej nr 28 w Rudzie Śląskiej odbywa się na podstawie Programu nauczania chemii w szkole podstawowej Chemia Nowej Ery autorstwa Teresy Kulawik i Marii Litwin.

I. NARZĘDZIA OCENIANIA NA ZAJĘCIACH Z CHEMII

Oceny bieżące uczeń może otrzymać ze:

- **sprawdzianów**, w których oceniana jest wiedza z danego zakresu, zrozumienie zagadnień, umiejętność logicznego myślenia, umiejętność rozwiązywania zadań o różnym poziomie wymagań, poprawność języka chemicznego;
- **kartkówek**, w których oceniana jest zawartość merytoryczna sprawdzanego zakresu wiadomości;
- **wypowiedzi ustnych**, w których oceniana jest zawartość merytoryczna, samodzielność wnioskowania, uogólniania, posługiwanie się językiem chemicznym;
- **pracy na lekcji**, w której oceniana jest aktywność ucznia, pomysłowość i oryginalność w rozwiązywaniu problemów, umiejętność samodzielnego myślenia, wnioskowania i uzasadniania, projektowania i przeprowadzania prostych doświadczeń chemicznych, umiejętność pracy w grupie, pracy z podręcznikiem (rozumienie tekstu chemicznego),
- **prac domowych**, w których oceniana jest umiejętność naukowego myślenia, analizowania różnych źródeł informacji i krytycznego podejścia do informacji, poprawność stosowania terminów chemicznych oraz twórczość ucznia uwidocznioma w rozwiązywaniu zadań problemowych;
- **za przeprowadzanie doświadczeń oraz obserwacji** (rejestrowanie wyników doświadczeń w różnej formie, formułowanie obserwacji, wniosków oraz wyjaśnień);
- **za wykonanie prac praktycznych** (np. pomocy do lekcji, prezentacji, plansz);
- **za przygotowanie do lekcji lub jej brak**,
- **udział w konkursach przedmiotowych.**

II. SPOSOBY OCENIANIA (ZASADY USTALANIA OCEN BIEŻĄCYCH I KOŃCOWYCH) NA ZAJĘCIACH Z CHEMII

Ocena śródroczna i roczna nie jest średnią arytmetyczną ocen cząstkowych.

W celu ustalenia oceny śródrocznej/rocznej niezbędnym jest uzyskanie przez ucznia:

- minimum 3 ocen bieżących, w przypadku przedmiotów, z których zajęcia odbywają się nie częściej niż 2 godziny tygodniowo,
- minimum 5 ocen bieżących w przypadku przedmiotów, z których zajęcia odbywają się powyżej 2 godzin w tygodniu.

Skala ocen jest cyfrowa od 1 do 6.

W ocenianiu bieżącym dopuszcza się uzupełnianie ww. stopni o znaki plus „+” i minus „-“.
W ocenianiu klasyfikacyjnym śródrocznym i rocznym oraz końcowym takiego uzupełniania nie stosuje się.

O ocenie decydują:

- oceny z samodzielnej pracy ucznia (prace pisemne, testy, kartkówki, odpowiedzi ustne, duża aktywność na lekcjach),
- oceny wspomagające (aktywność na lekcji, prace dodatkowe, prace domowe, prowadzenie zeszytu przedmiotowego i/ lub ćwiczeń),
- udział w konkursach i olimpiadach przedmiotowych.

Przy ustalaniu oceny nauczyciel bierze pod uwagę możliwości psychofizyczne ucznia (w tym trudności i ograniczenia ucznia z zaburzeniami i dysfunkcjami rozwojowymi).

Waga ocen jest zróżnicowana:

a) największą wartość mają w kolejności:

- prace pisemne – sprawdziany (wpisywane do dziennika kolorem czerwonym),
- prace pisemne – kartkówki (wpisywane do dziennika innym kolorem niż czerwony),
- odpowiedzi ustne,
- duża aktywność na lekcjach.

b) oceny wspomagające dotyczą:

- zadania domowego,
- aktywności na lekcji,
- prac dodatkowych,
- prowadzenia zeszytu przedmiotowego i/lub ćwiczeń.

Prace pisemne: sprawdziany, testy (45-minutowe) obejmują materiał uprzednio powtórzony i utrwalony z opracowanego działu, zapowiedziane z tygodniowym wyprzedzeniem.

Uczeń ma prawo do poprawy bieżącej oceny w terminie do 7 dni od dnia jej otrzymania.

W przypadku dłuższej choroby, termin poprawy ustala bezpośrednio z nauczycielem.

Sprawdziany pisemne są obowiązkowe. Jeżeli uczeń z przyczyn losowych nie napisał sprawdzianu pisemnego, winien napisać go do 2 tygodni po powrocie do szkoły.

Niepodjęcie przez ucznia napisania sprawdzianu pisemnego skutkuje otrzymaniem oceny niedostatecznej.

Nauczyciel przedstawia uczniom ocenę pracy pisemnej w terminie do dwóch tygodni od ich napisania.

W przypadku prac pisemnych przyjmuje się skalę punktową, przeliczaną na oceny:

Ocena słowna	Ocena cyfrowa	% uzyskanych punktów z pracy pisemnej
celujący	6	100% - 98%
bardzo dobry	5	97% - 90%
dobry	4	89% - 70%
dostateczny	3	69% - 50%
dopuszczający	2	49% - 30%
niedostateczny	1	29% - 0%

Kartkówki obejmują zakresem zagadnienia z trzech ostatnich lekcji lub zakresu materiału wcześniej ustalonego z uczniami, trwają 10-20 minut, mogą być niezapowiedziane.

Prace domowe mogą być sprawdzane wybiórczo na ocenę.

Aktywność na lekcji jest oznaczana + ; uczeń otrzymuje ocenę bardzo dobrą z aktywności gdy uzyska pięć + (w przypadku dwóch lekcji tygodniowo) lub trzy + (w przypadku jednej lekcji tygodniowo). W przypadku dużej aktywności uczeń może otrzymać ocenę na jednej lekcji.

W ocenianiu śródrocznym i rocznym bierze się pod uwagę wszystkie oceny cząstkowe uzyskane przez ucznia, przypisując im różną wagę uzależnioną od wartości oceny.

Narzędzia kontrolno-pomiarowe dla klas IV-VIII oraz klas III gimnazjum	Waga oceny	Kolor
sprawdzian z większej partii materiału	6	Czerwony
sprawdzian z 1 działu wiadomości	5	Czerwony
osiągnięcia z zewnętrznych konkursów związanych z przedmiotem -ogólnopolskie -8 -wojewódzkie- 6 -powiatowe, miejskie -4 -szkolne 2	8-2	Czerwony Czerwony Zielony Niebieski
kompleksowa odpowiedź ustna	3	Zielony
kartkówka (zapowiedziana lub niezapowiedziana praca pisemna, obejmująca wskazany przez nauczyciela materiał, nieprzekraczający wiedzę i umiejętności z trzech lekcji)	3	Zielony
zadanie domowe	1 – 2	Czarny
praca na danej lekcji- ocenianie w zależności od rodzaju, zakresu.	2	Niebieski
referat	2	Niebieski
karty pracy/ ćwiczenia, zadania pisemne na lekcji	2	Niebieski
aktywność na lekcjach –mierzona zgodnie z kryteriami przyjętymi na początku roku szkolnego	2	Niebieski
test diagnozujący	2	Niebieski
prowadzenie zeszytu przedmiotowego	1	Czarny
zeszyt ćwiczeń	1	Czarny
praca pozalekcyjna związana z przedmiotem	1 – 3	czarny/niebieski /zielony

ćwiczenia laboratoryjne	1 – 3	czarny/niebieski /zielony
praca w grupie	1-2	czarny-niebieski

Dopuszcza się używania w dziennikach lekcyjnych skrótów „np” dla zaznaczenia nieprzygotowania ucznia do lekcji oraz „nb” dla zaznaczenia nieobecności na sprawdzianie, kartkówce itd.

Przy ustalaniu oceny klasyfikacyjnej w postaci średniej ważonej, przyjmuje się dla tych znaków wartość 0,3. Nie używa się znaków „+” i „-” przy ocenach semestralnych. Dopuszcza się dodatkowo ocenianie aktywności uczniów znakami „+” i „-”, których wagę i interpretację określa indywidualnie nauczyciel danego przedmiotu.

Ocenę śródroczną lub roczną otrzymuje uczeń, jeżeli jego średnia (ważona) wynosi co najmniej:

- a. 1,69 – 2,69 – dopuszczająca
- b. 2,70 – 3,69 - dostateczna
- c. 3,70 – 4,69 - dobra
- d. 4,70 – 5,49 - bardzo dobra
- e. 5,50 – 6,00 - celująca

Ustalanie oceny klasyfikacyjnej śródrocznej polega na obliczeniu średniej ważonej z ocen cząstkowych.

Ustalanie oceny klasyfikacyjnej rocznej polega na obliczeniu średniej ważonej z całego roku szkolnego.

III. OBSZARY AKTYWNOŚCI UCZNIĄ PODLEGAJĄCE OCENIE:

- stosowanie poprawnej terminologii chemicznej,
- opisywanie właściwości substancji i wyjaśnianie przebiegu prostych procesów chemicznych,
- wskazywanie na związek właściwości różnorodnych substancji z ich zastosowaniami i ich wpływem na środowisko naturalne,
- wskazywanie na związek między właściwościami substancji a ich budową chemiczną,
- wykonywanie obliczeń dotyczących praw chemicznych,
- wykorzystywanie wiedzy do rozwiązywania prostych problemów chemicznych,
- logiczne rozumowanie z zastosowaniem poznanych pojęć, praw, faktów chemicznych,
- bezpiecznie posługiwanie się prostym sprzętem laboratoryjnym i podstawowymi odczynnikami chemicznymi,
- projektowanie i przeprowadzanie prostych doświadczeń chemicznych,
- stosowanie wiadomości do opisu i interpretacji obserwowanych przemian chemicznych,
- rejestrowanie wyników doświadczeń w różnej formie, formułowanie obserwacji, wniosków oraz wyjaśnień,
- przestrzeganie zasad bezpieczeństwa i higieny pracy,

- pozyskiwanie i przetwarzanie informacji z różnorodnych źródeł z wykorzystaniem technologii informacyjno-komunikacyjnych oraz ocenianie wiarygodności uzyskanych danych,
- konstruowanie wykresów, tabel i schematów na podstawie dostępnych informacji,
- podejmowanie działań prowadzących do rozwiązywania problemów,
- stosowanie zdobytej wiedzy i umiejętności w zadaniach z różnych dziedzin, w tym z życia codziennego,
- sposoby prezentowania efektów pracy,
- respektowanie podstawowych zasad ochrony środowiska.

III. OGÓLNE KRYTERIA OCENIANIA Z CHEMII

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- pozyskuje i przetwarza informacje z różnorodnych źródeł z wykorzystaniem technologii informacyjno-komunikacyjnych oraz ocenia wiarygodność uzyskanych danych,
- potrafi stosować wiadomości w sytuacjach nietypowych (problemowych),
- proponuje rozwiązania nietypowe,
- umie formułować problemy i dokonywać analizy syntezy nowych zjawisk,
- potrafi precyzyjnie rozumować posługując się wieloma elementami wiedzy, nie tylko z zakresu chemii,
- konstruuje wykresy, tabele i schematy na podstawie dostępnych informacji,
- potrafi udowodnić swoje zdanie, używając odpowiedniej argumentacji, będącej skutkiem zdobytej samodzielnie wiedzy.
- bierze udział w konkursach i olimpiadach biologicznych i na terenie szkoły i poza nią, kwalifikując się do finałów na szczeblu wojewódzkim (regionalnym) albo krajowym lub posiada inne porównywalne osiągnięcia,
- wykazuje się bardzo aktywną postawą w czasie lekcji,
- jest autorem pracy związanej z chemią o dużych wartościach poznawczych i dydaktycznych,
- w pracach pisemnych osiąga 98% punktów możliwych do zdobycia.

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:

- opanował w pełnym zakresie wiadomości i umiejętności przewidziane programem nauczania,
- potrafi stosować zdobytą wiedzę do rozwiązania problemów i zadań w nowych sytuacjach,
- wskazuje dużą samodzielność i potrafi bez nauczyciela korzystać z różnych źródeł wiedzy, np. układu okresowego pierwiastków, wykresów, tablic, zestawień,
- sprawnie korzysta ze wszystkich dostępnych i wskazanych przez nauczyciela źródeł wiedzy, oraz dociera do innych nie wskazanych źródeł wiadomości,
- potrafi planować i bezpiecznie przeprowadzać eksperymenty chemiczne,
- potrafi biegle pisać i samodzielnie uzgadniać równania reakcji chemicznych oraz wzory związków chemicznych,
- wykazuje się aktywną postawą w czasie lekcji,
- bierze udział w konkursie chemicznym lub wymagającym wiedzy i umiejętności

związanych z chemią,

- potrafi poprawnie rozumować o kategoriach przyczynowo-skutkowych, wykorzystując
- wiedzę przewidzianą programem nauczania również pokrewnych przedmiotów,
- w pisemnych sprawdzianach wiedzy i umiejętności osiąga co najmniej 90% punktów możliwych do zdobycia.

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:

- opanował w dużym zakresie wiadomości i umiejętności określone programem nauczania,
- poprawnie stosuje wiadomości i umiejętności do samodzielnego rozwiązywania typowych zadań i problemów, natomiast zadania o stopniu trudniejszym wykonuje przy pomocy nauczyciela,
- potrafi korzystać ze wszystkich poznanych na lekcji źródeł informacji (układ okresowy pierwiastków, wykresy, tablice i inne),
- potrafi pisać i uzgadniać równania reakcji chemicznych oraz wzory związków chemicznych,
- potrafi bezpiecznie wykonywać doświadczenia chemiczne oraz je interpretować,
- rozwiązuje niektóre zadania dodatkowe o niewielkiej skali trudności,
- poprawnie rozumuje w kategoriach przyczynowo – skutkowych,
- jest aktywny w czasie lekcji,
- w pracach pisemnych osiąga co najmniej 70% punktów możliwych do zdobycia.

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:

- opanował w podstawowym zakresie te wiadomości i umiejętności określone programem, które są konieczne do dalszego kształcenia,
- poprawnie stosuje wiadomości i umiejętności do rozwiązywania, z pomocą nauczyciela, typowe zadania teoretyczne lub praktyczne o niewielkim stopniu trudności,
- potrafi korzystać przy pomocy nauczyciela z źródeł wiedzy, jak układ okresowy pierwiastków, wykresy, tablice,
- z pomocą nauczyciela potrafi bezpiecznie wykonać doświadczenie chemiczne oraz je interpretować,
- potrafi przy pomocy nauczyciela pisać i uzgadniać równania reakcji chemicznych oraz wzory związków chemicznych ,
- w czasie lekcji wykazuje się aktywnością w stopniu zadawalającym, posiada oraz korzysta z zeszytu i podręcznika na zajęciach lekcyjnych,
- w przypadku prac pisemnych osiąga od co najmniej 50% punktów możliwych do zdobycia.

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- ma braki w opanowaniu wiadomości określonych programem nauczania, ale braki te nie przekreślają możliwości dalszego kształcenia,
- rozwiązuje z pomocą nauczyciela typowe zadania teoretyczne lub praktyczne o niewielkim stopniu trudności,
- z pomocą nauczyciela potrafi bezpiecznie wykonywać bardzo proste eksperymenty chemiczne oraz je interpretować,
- z pomocą nauczyciela potrafi pisać proste wzory chemiczne i równania chemiczne, a także korzystać z układu okresowego pierwiastków,
- przejawia pewne zaangażowanie w proces uczenia się, posiada oraz korzysta z zeszytu i podręcznika na zajęciach lekcyjnych,
- w przypadku prac pisemnych osiąga co najmniej 30% punktów możliwych do zdobycia.

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- nie opanował tych wiadomości i umiejętności określonych programem, które są konieczne dla dalszego kształcenia się,
- nie potrafi rozwiązać zadań teoretycznych lub praktycznych o elementarnym stopniu trudności nawet przy pomocy nauczyciela,
- nie zna symboliki chemicznej,
- nie potrafi napisać prostych wzorów chemicznych i najprostszych równań chemicznych nawet z pomocą nauczyciela,
- nie potrafi odczytać podstawowych informacji z układu okresowego pierwiastków,
- nie wykazuje zadawalającej aktywności poznawczej i chęci do pracy na zajęciach lekcyjnych,
- nie prowadzi zeszytu przedmiotowego,
- w przypadku prac pisemnych osiąga od 0% do 29% punktów możliwych do zdobycia.